

Bilag 1 – Sammenfattende skematisk oversigt over proces for tildeling af hjælpemidler

Land	Danmark	Norge	Sverige	Tyskland
Spørgsmål				
Hvilke betingelser skal være opfyldt, for at en borger kan modtage støtte til et hjælpemiddel?	<p>Borgeren skal have varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Desuden skal hjælpemidlet i væsentlig grad kunne afhjælpe følgerne af funktionsnedsættelsen i væsentlig grad eller lette den daglige tilværelse i hjemmet, eller det skal være nødvendigt for, at borgeren kan udøve et erhverv.</p>	<p>Støtten ydes til borgere med varige handicap, mindst 2 år, og gives til de mest rimelige og egnede hjælpemidler.</p> <p>Kriterierne for ret til støtte til hjælpemidler fremgår af lov om folketrygds kapitel 10:</p> <p>a) Borgeren skal have været medlem af forsikringen (folketrygds) i mindst tre år umiddelbart før han eller hun kan ansøge om en ydelse eller,</p> <p>b) borgeren skal have været medlem af forsikringen i mindst et år, før han eller hun ansøger om en ydelse, og i løbet af denne tid have været fysisk og mentalt i stand til at udføre et normalt indkomstskabende job.</p> <p>Rettighederne er nærmere reguleret i følgende forskrift: (https://www.nav.no/rettskildene/forskrift/F19970415-318).</p>	<p>Sundhedsmyndighederne i landsting og kommuner udformer selv de nærmere regler for tildeling af handicaphjælpemidler med udgangspunkt i lov og grundlæggende principper beskrevet i sundheds- og sygeplejelovent. Dette omfatter fx prioritering, etiske principper og ligestilling.</p> <p>Generelt set gælder det, at et hjælpemiddel tildeles for at imødekomme et behov eller at gøre det muligt at udføre en aktivitet. Sveriges regering har tidligere både nedsat en kommission og bedt Socialstyrelsen kortlægge, om der var behov for at ændre håndteringen af hjælpemidler i Sverige. I begge tilfælde konkluderede myndighederne, at der på trods af de mange forskellige aktører og systemer var en tildeling af hjælpemidler, der modsvarede behovet.</p>	<p>Mennesker med handicap har adgang til socialforsikringer og dermed også ret til de sociale ydelser, der er foreskrevet i socialloven, hvis de relevante forudsætninger er opfyldt, herunder betaling af bidrag. Socialforsikringens ydelser er uafhængige af indkomst og formue. De påkrævede ydelsers omfang og natur fastlægges bl.a. på grundlag af medicinsk dokumentation. Ydelser, der understøtter inklusion i samfundslivet, tilvejebringes som regel som skattefinansierede inklusionsydelser. Disse ydelser er indkomst- og formueafhængige. Inklusionsydelser uddeles til borgere, der som følge af et handicap er væsentligt indskrænket i deres muligheder for at deltage i samfundet, eller til borgere, for hvem dette forhold truer. Hjælpemidler inden for rammerne af inklusionsydelser bidrager til udligning af de af handicapet betingede mangler.</p>

Spørgsmål	Land	Danmark	Norge	Sverige	Tyskland
Skal der foretages en konkret og individuel vurdering af borgerens behov i hver enkelt sag, eller sker tildelingen ud fra mere standardiserede kriterier?		Det er den enkelte kommunalbestyrelse, der træffer afgørelse om støtte til hjælpemidler ud fra en konkret og individuel vurdering i den enkelte sag.	Der foretages en konkret og individuel vurdering i hver enkelt sag.	Der foretages en konkret vurdering af den individuelle modtagers behov. Der lægges særligt vægt på at sikre, at patienten deltager i kortlægningen af sine behov, da det øger borgerens mulighed for at leve et så selvstændigt liv som muligt. Indsatsen skal desuden være varig og samordnet. Det er myndighedernes bedømmelse, som er det afgørende for, hvilke konkrete hjælpemidler, man kan tilbydes.	Inklusionsydelse bestemmes af enkelttilfældets særpræg. På grund af socialsystemets struktur, er der talrige forskellige retsgrundlag for bevilling af hjælpemidler. Afhængigt af retsgrundlag vil forskellige autoriteter have ansvaret for bevilling af hjælpemidler. I forhold til hjælpemidler til udligning af handicap spiller de lovpligtige sygesikringskasser den vigtigste rolle. For de lovpligtige sygekasser findes en hjælpemiddelliste. Om og hvilke hjælpemidler der kan bevilges, afhænger af et individuelt fastlagt behov. For nogle hjælpemidler, fx høreapparater, findes på forhånd fastlagte beløb.
Hvordan udmåles støtten til hjælpemidler?		Støtten udmåles til det bedst egnede og billigste hjælpemiddel, der dækker borgerens behov. Hvilket hjælpemiddel, der kan anses som bedst egnet og billigst, beror på en konkret og individuel vurdering i det enkelte tilfælde.	Støtten ydes generelt i form af udlån af hjælpemidler. Der er nogle undtagelser herfor – herunder høreapparater, visse ortopædiske hjælpemidler, biler, samt andre specifikke hjælpemidler. Blandt andet gives støtten i form af tilskud til de såkaldte små hjælpemidler. Tilsvarende er støtten til pc'er et tilskud. Det	Støtten til hjælpemidler varierer kraftigt fra landsting/kommune til landsting/kommune.	Ydelserne tildeles grundlæggende i form af naturalieydelse og er gratis for den berørte borger. I tillæg til hjælpemidlerne kan berettigede borgere modtage tilskud, fx i forbindelse med anskaffelse af cykler eller motorkøretøjer, i stedet for visse hjælpemidler. Hjælpemidlerne skal ordineres af en læge og være fremstillet på et

Spørgsmål	Land	Danmark	Norge	Sverige	Tyskland
		er kun ift. til bilstøtte, at der behov testes, og der er normalt ingen selvrisiko.		videnskabeligt anerkendt grundlag og på en måde, så de holder længe. De skal være tilpasset den enkeltes behov og afspejle tidens medicinske viden og tekniske udvikling. Forsyningen med hjælpemidler, herunder dens omfang, natur og hvilke særlige forudsætninger den hviler på, er bl.a. fastlagt i ortopædiforordningen. Efter disse regler skal tildelingen af hjælpemidler og tilbehør hertil være tilstrækkelig og formålstjenstlig. Den må ikke gå udover det nødvendige.	
Gives støtten forskelligt fra sag til sag afhængigt af den enkelte borgers behov?	Det er den enkelte kommunalbestyrelse, der træffer afgørelse om støtte til hjælpemidler ud fra en konkret og individuel vurdering i den enkelte sag.	Det er en konkret vurdering i hver enkelt sag, hvor hjælpemiddelscentralens ansatte vurderer, hvad der er den mest rimelige og passende støtte.	I alle landsting og kommuner gælder, at hjælpemidlerne skal fordeles ifølge de principper, der er beskrevet i sundheds- og sygeplejeloven. Det omfatter principper for prioritering, etiske regler og ligestilling. De specifikke produkter og ydelser, der tildeles i et givent tilfælde, kan dog variere alt afhængigt af, hvilke produkter den ansvarlige sundhedsmyndighed har valgt at gøre brug af.	I konteksten af personcentreret ydelsestildeling, danner helhedsplanlægningen grundlaget for fastlæggelse af ydelsestildeling, der dækker den enkeltes behov, for dermed at sikre en omfattende undersøgelse af den enkeltes behov; her også i forhold til hjælpemidler.	

Spørgsmål \ Land	Danmark	Norge	Sverige	Tyskland
Hvilke procedurer gælder der for sagsbehandlingen i sager om støtte til hjælpemidler?	Det er kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for sagsbehandlingen i hjælpemiddelsager. Det er således kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at den enkelte sag er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes en afgørelse, og hvis der mangler oplysninger, skal kommunalbestyrelsen sørge for at tilvejebringe dem.	Det er som hovedregel kommunerne, der er de første til at udrede behovet og hjælpe brugerne med at ansøge. Ansøgningen sendes så til behandling i hjælpemiddelcentralen. Der foreligger nogle undtagelser fra denne proces, men langt størstedelen af sagerne behandles på denne måde.	Den nærmere procedure kan variere fra område til område. Socialstyrelsen har dog udarbejdet et forslag til en generel fremgangsmåde i sagsbehandlingen for at sikre, at loven overholdes. Inddragelsen af patienten i kortlægningen af deres behov er et gennemgående grundprincip.	Det vil fremover for alle involverede myndigheder være påkrævet, at igangsætte en "inklusionsplansproces". Den ne inkluderer også forskrifter, der skal afklare, hvilke myndigheder, der er ansvarlige, herunder ift. erstatningsspørgsmålsproces ser mellem myndigheder, samt regler omkring behovsafklaring og inklusionsplansprocessen. Konkret betyder dette, at kun en myndighed i fremtiden vil have ansvaret for inklusionsydelser, der spænder over flere myndigheders kompetenceområder.
Er procedurerne for sagsbehandlingen de samme i alle typer af sager?	Med virkning fra 1. januar 2018 indføres en forenklet sagsbehandlingsprocedure, som kommunalbestyrelsen kan vælge at benytte i enkle og entydige sager. Herved forstås sager, hvor funktionsnedsættelsen er åbenbar og hjælpebehovet er relativt entydigt. Hvis den forenklete procedure følges, træffes afgørelse om støtte alene ud fra de oplysninger, der fremgår af borgerens ansøgning. Ansøgningen skal i disse tilfælde indeholde en erklæring på tro og love om oplysningernes rigtighed eller	Som nævnt ovenfor er der visse undtagelser. For støtte til høreapparater, bestemte kurser og ortopædiske hjælpemidler er det en anden instans i NAV, der behandler sagerne. Sagerne starter som regel ikke i kommunerne her, men hos lægen i stedet.	Grundprincipperne om inddragelse af patienten, individuel behovsbedømmelse m.v. skal være de samme i alle typer af sager.	Se ovenfor.

Spørgsmål	Land	Danmark	Norge	Sverige	Tyskland
	anden relevant dokumentation herfor.				